

Mituri și
legende
din Olimp.

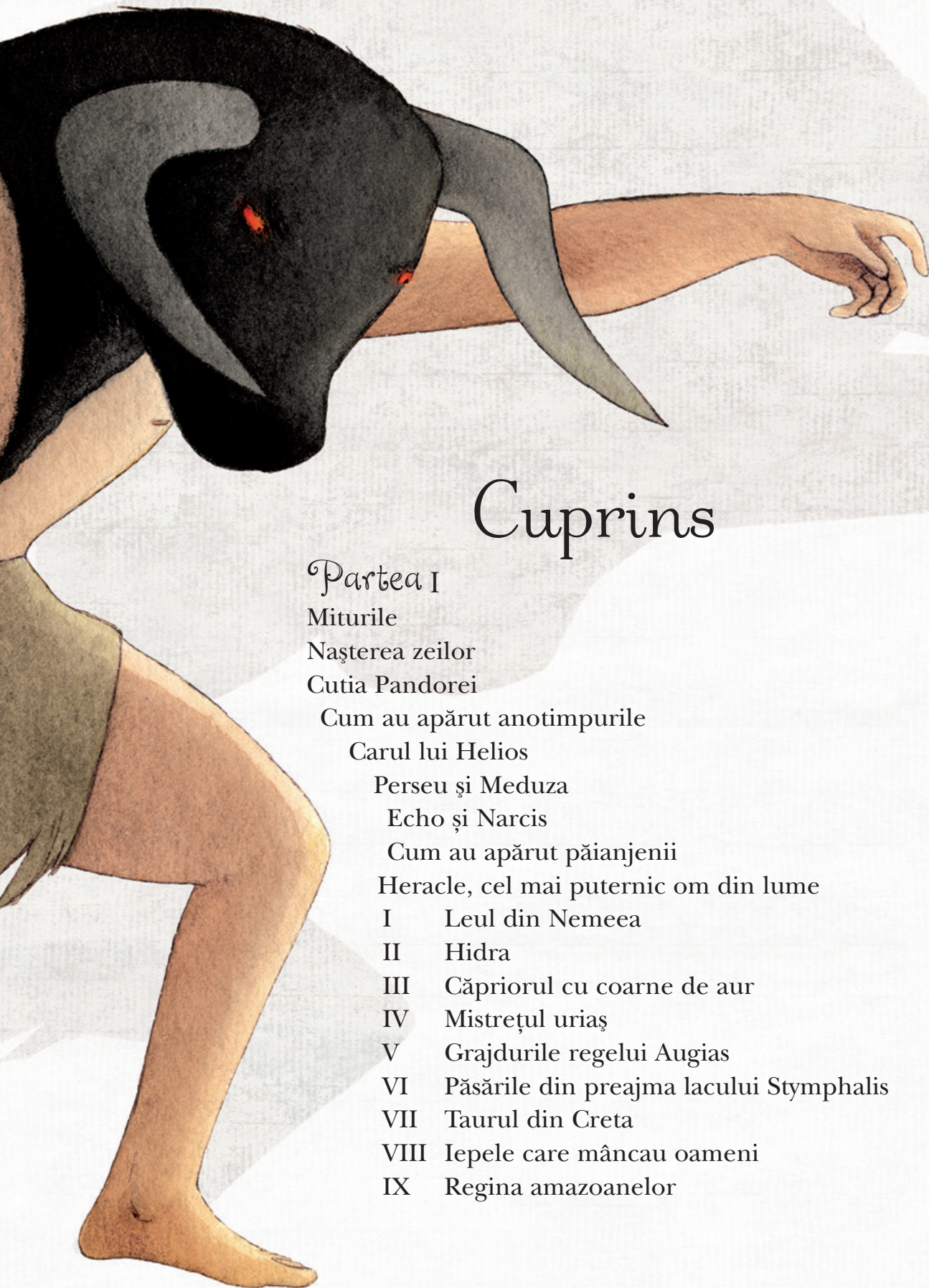

Mituri și legende din Olimp

de Anna Milbourne și Louie Stowell
Ilustrații: Simona Bursi, Elena Temporin
și Petra Brown

Traducere din limba engleză de Roland Schenn

corint junior

Cuprins

Partea I

Miturile	7
Nașterea zeilor	9
Cutia Pandorei	19
Cum au apărut anotimpurile	25
Carul lui Helios	33
Perseu și Meduza	41
Echo și Narcis	51
Cum au apărut păianjenii	57
Heracle, cel mai puternic om din lume	63
I Leul din Nemea	65
II Hidra	66
III Căpriorul cu coarne de aur	70
IV Mistrețul uriaș	72
V Grajdurile regelui Augias	73
VI Pășările din preajma lacului Stymphalis	76
VII Taurul din Creta	77
VIII Iepele care mâncau oameni	78
IX Regina amazoanelor	80

X	Cirezile lui Geryon	85
XI	Merele de aur	88
XII	Cerber, câinele de pază al Lumii Subpământene	93
	Minotaurul și Labirintul	99
	Dafne, fata ce s-a preschimbât în dafin	109
	Iason și Lâna de Aur	115
	Icar, băiatul care a zburat prea sus	131
	Atalanta și merele de aur	139
	Dorința regelui Midas	149
	Taina regelui Midas	157
	Călătoria lui Orfeu în Lumea Subpământeană	165
	Bellerofon și calul înaripat	177
	Eros și Psyche	187
	Viața lui Ahile	203
	Urișul cal din lemn	221
	Aventurile lui Ulise	229
I	Ciclopii	230
II	Burdulul în care erau închise vânturile	238
III	Vrăjitoarea Circe	244
IV	Mistere și primejdii pe mare	252

Partea a II-a

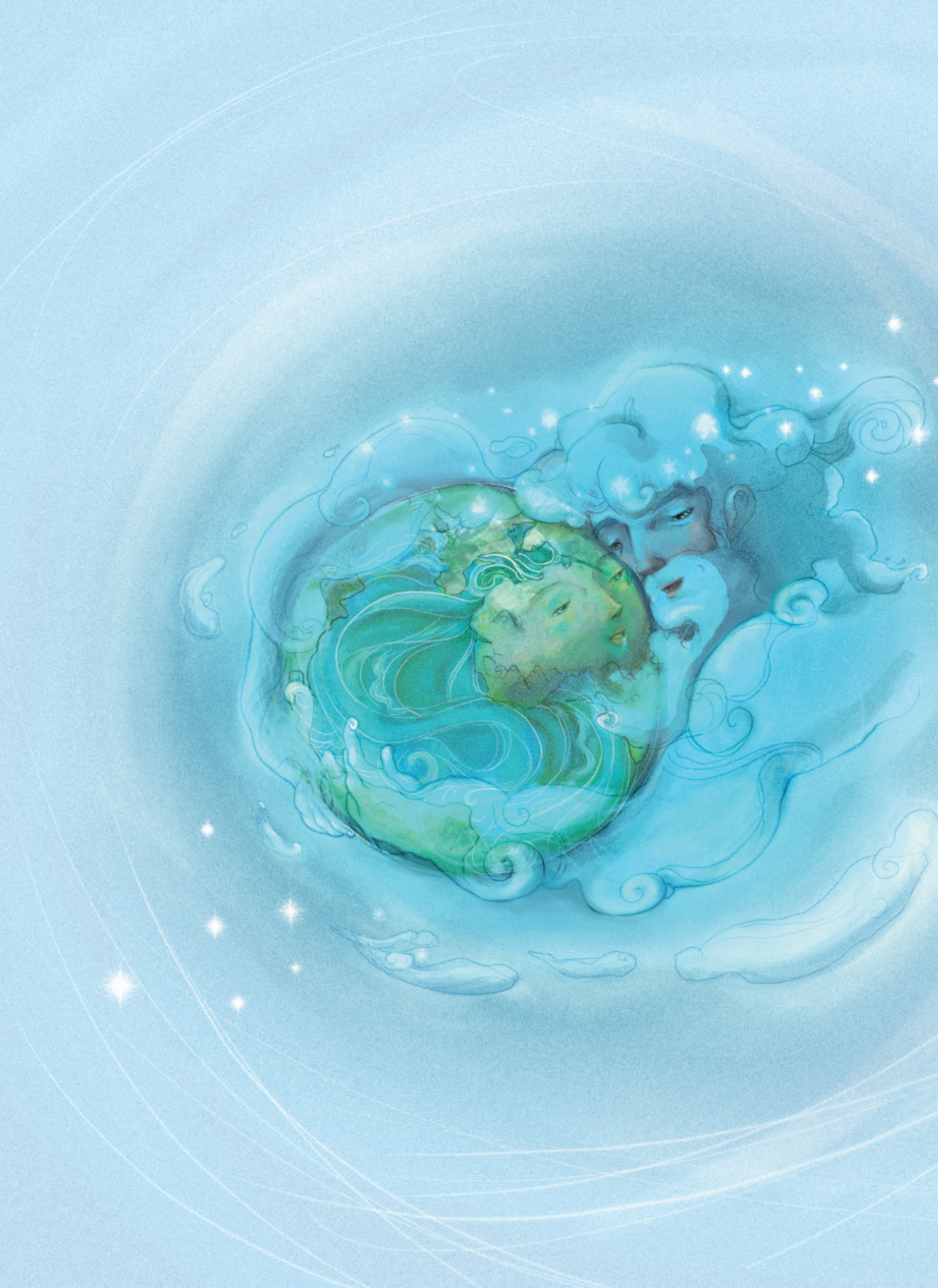
	Ghidul miturilor grecești	265
	Cine sunt personajele miturilor grecești?	266
	Unde s-a întâmplat totul?	296
	Grecia Antică	297
	Grecia Antică și Marea Mediterană	298
	Glosar	300
	Denumiri ale diferitelor zeități, așa cum sunt întâlnite în mitologia greacă și romană	302
	Index	302

Miturile

Cu mii de ani în urmă, vechii greci obișnuiau să-și spună unii altora povești cu zei, monștri, eroi și eroine. Miturile ni s-au transmis din generație în generație, iar întâmplările de care sunt legate aceste mituri sunt de demult, de la începuturile lumii...

Nașterea zeilor

La început, spun vechii greci, nu existau zei, nici oameni, nu era nici zi, nici noapte, nu erau nici planete sau stele. Era doar neantul nesfârșit ce stăpânea tot și toate. Apoi, deodată, s-a născut Zeița Pământului. Era minunată, cu forma ei rotundă și inima caldă.

Doar o clipă mai târziu a apărut și Cerul. Era cu totul diferit față de Zeița Pământului. Dacă aceasta din urmă era calmă, liniștită, cu ascunse profunzimi, cerul era pripit și schimbător și nu putea ține nimic ascuns, chiar de ar fi vrut.

Atât de mult a îndrăgit-o Cerul pe Zeița Pământului, încât a înfășurat-o cu totul și a jurat că nu se va despărți nicicând de ea. La început și Zeița Pământului avea aceleași simțăminte.

Zeița Pământului purta numele de Gaia, iar Cerul se numea Uranus. Când Gaia l-a sărutat pentru întâia dată, el s-a făcut roșu-auriu și așa a apărut primul apus de soare. Când Uranus și-a înclinat capul cel încoronat de stele pentru a se culca alături de Gaia, el i-a scaldat văile și munții în lumină argintie.

Foarte curând, ei au hotărât să întemeieze o familie. Fiind ei înșiși atât de mari, copiii lor au fost uriași de-a dreptul.

Primii care s-au născut au fost titanii, un neam de femei și de bărbați gigantici. Atât de mari erau, încât puteau smulge copacii din pământ de parcă ar fi cules margarete, iar pe munte de se așezau, stăteau ca pe un tron. Giganții erau frumoși și puternici, iar părinții lor erau mândri de ei.

Apoi Gaia a născut trei ciclopi. Aceștia erau niște giganți bine clădiți, dar urâți, cu un singur ochi, mare și bulbucat. Gaia era de părere că ciclopii erau desăvârșiți, dar Uranus nu prea credea asta:

— Nu sunt atât de frumoși precum frații și surorile lor, a spus el cu hotărâre.

Copiii pe care Gaia i-a născut după aceea arătau și mai înspăimântător. Aveau câte cincizeci de capete și câte o sută de mâini. Chiar dacă nu era tocmai mândră de acești copii ai ei, Gaia nu lăsa să se vadă acest lucru. În schimb, tatăl lor nici măcar nu suporta să-i vadă.

— Sunt hidoși! a strigat el când i-a zărit. Nu ar putea trăi sub pământ laolaltă cu urâții ciclopi? Nu suport să-i văd!

Zicând acestea, Uranus i-a băgat în pământ.

Gaia a simțit că i se frânge inima. Râuri de lacrimi a vărsat văzând atâta cruzime din partea lui Uranus. Și el era tare abătut pentru că o supăraseră. Lacrimile sale au căzut pe Pământ precum ploaia, amestecându-se cu lacrimile Gaiei, iar acele lacrimi s-au scurs pe spinările munților și dealurilor, dând naștere mărilor întinse, cu apă sărată.

Oricât de rău i-ar fi părut însă lui Uranus că o supăraseră pe Gaia, el nu-și putea ascunde simțămintele.

— Pe tine încă te mai iubesc, i-a spus Uranus Gaiei. Pe ei, însă, nu-i pot iubi.

Mânia Gaiei a crescut tot mai mult, până ce a prins să urzească un plan ca să scape de Uranus și să-și elibereze copiii.

Într-o zi, ea le-a spus titanilor:

— Tatăl vostru este bătrân. Puterile îl părăsesc pe zi ce trece. Unul dintre voi va trebui să îi ia locul. A sosit vremea să preluați frâiele.

Cu toate că erau niște uriași, titanii tremurau la gândul că ar fi trebuit să-l înfrunte pe tatăl lor. Doar unul dintre ei nu se temea. Numele său era Cronos.

— Îl voi înfrunta eu, mamă! a spus Cronos.
Spune-mi doar ce trebuie să fac.

— Urcă pe vârful celui mai înalt dintre munți și-ți voi arăta ce trebuie să faci, a spus Gaia.

Cronos a făcut întocmai cum i-a spus mama lui. Când a ajuns în vârful celui mai înalt dintre munți, o seceră a apărut dintre stânci, chiar înaintea lui. Lama ei curbată lucea în soare.

— Această armă este din adamant*, cea mai tare parte din trupul meu, i-a spus Gaia. Este singurul lucru care îl poate răni pe tatăl tău.

Cronos a luat secera, iar mama sa și-a chemat soțul, cu glas blând și dulce:

— Uranus, vino-ncoace, dragule.

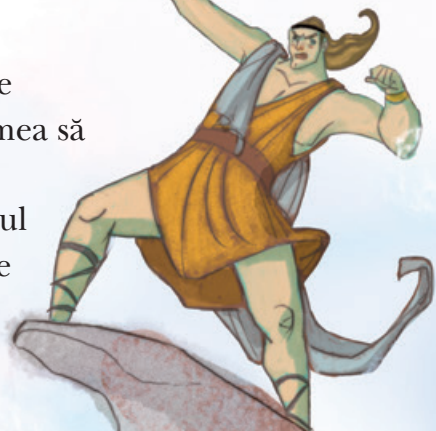
Așteptând, Cronos aproape că simțea greutatea Cerului apăsându-i pe umeri.

Deodată s-a stârnit vântul, norii s-au dat la o parte și s-a ivit tatăl său, zicând cu voce domoală:

— Aici sunt, dragostea mea!

Cronos a lovit cu secera cât a putut de tare.
Lama a lucit atunci când a brăzdat cerul.

* Diamant (n. t.)

Când Uranus a fost rănit, picături din sângele lui au căzut în mare. Câteva clipe mai târziu, din spuma valurilor a ieșit o siluetă. Era atât de frumoasă, încât la vederea ei ți se tăia răsufarea. Numele acelei ființe nemaivăzută de frumoasă era Afrodita și ea era zeița dragostei.

Strigătul de durere al lui Uranus s-a auzit în întreg universul. El a fost despărțit pe vecie de Zeița Pământului. Cronos știa că își învinsese părintele și îl privea triumfător, în vreme ce chipul lui Uranus pălea.

— Fiecărui dintre noi îi vine rândul, a spus Uranus cu tristețe. Într-o zi, propriul tău copil îți va lua locul.

— Niciodată! a exclamat Cronos, cu acea siguranță pe care i-o dădea tinerețea.

Îndată ce Cronos a pornit să coboare de pe munte, s-a și auzit glasul Gaiei:

— Te-ai descurcat de minune! Acum, că el a plecat, îți poți elibera frații.

Spre dezamăgirea mamei sale, Cronos a spus, clătinând din cap:

— Acum n-ar face decât să-mi stea în cale. Poate că am să-i eliberez mai târziu.

El i-a cerut Rheeli, care făcea la rândul ei parte din neamul titanilor, să se căsătorească cu el, cei doi hotărând să întemeieze o familie. Deși Cronos era foarte încrezător în sine, cuvintele tatălui său îi tot răsuna în minte, dându-i un simțământ neplăcut. Când Rhea a dat naștere primului ei copil, Cronos l-a înghițit fără a-l privi măcar.

— Ce faci? a strigat Rhea.

— Liniștește-te, prostuțo! i-a spus Cronos. Țsta e cel mai bun mijloc de a ține copiii în siguranță. Nu știi?

Rhea a clătinat din cap cu îndoială. Ideea părea a fi una cu totul ciudată, dar Cronos părea a fi atât de sigur pe ceea ce spune, iar ea nu cunoștea alți titani care să fi avut copii, încât a presupus că ceea ce făcea Cronos era cu totul normal. Cu toate acestea, îi era tare dor de copilul ei.

După o vreme, ea a adus pe lume al doilea copil. Cronos tocmai se pregătea să-l înghită, când Rhea a spus cu glas rugător:

— Nu am putea ține copilul aici, alături de noi, măcar puțin?

Cronos a întrebat-o, încruntându-se:

— Tu nu îți dorești tot ce-i mai bun pentru familia ta?

Rhea a dat din cap cu tristețe și l-a privit cum înghițea și cel de-al doilea copil pe care îl născuse.

În anii care au urmat, cel de-al treilea copil al lor, al patrului și al cincilea au avut aceeași soartă.

Când Gaia a văzut ce se petrece, s-a supărat foarte tare pe fiul ei și i-a spus Rheeli:

— Copiii tăi nu se află în siguranță, ei sunt prizonieri în trupul soțului tău, la fel cum copiii mei sunt prizonieri în trupul meu.

— Știam eu că ceva e nelalocul lui! a exclamat Rhea. Ea urma să aducă pe lume al șaselea copil. Pe ăsta nu-l mai las să-l înghită! a strigat ea, cuprinzându-și pântecul cu mâinile.

Când a venit vremea să aducă pe lume copilul, Rhea s-a dus în munți, într-o peșteră și acolo a născut în taină, fără știrea nimănui. Era un băiat. Rheeli i-a plăcut tare mult micuțul și i-a pus numele de Zeus.

În vremea asta, Pământul renăștea. Când s-a născut copilul Rheeli, Gaia a trimis niște ființe pline de bunătate, care să aibă grijă de micuț. Aceste ființe erau numite „nimfe”. Lăsându-și copilul în grija lor, Rhea s-a întors la soțul ei. Ea i-a întins un bolovan învelit în scutece.

— Iată-l pe cel de-al șaselea copil al tău! Fă în așa fel încât să se afle în siguranță, a spus ea cu nevinovăție, iar Cronos a înghițit bolovanul, fără a bănui nimic.

Micuțul Zeus era atât de puternic, încât plânsetele sale zguduiau munții, dar nimfele, care stăteau de strajă la gura peșterii în care se afla mititelul, prindeau plânsetele, învăluindu-le în nori pufoși, astfel încât tatăl său să nu le audă. Nimfele, care se aflau lângă el, în peșteră, se străduiau să-l liniștească, dându-i lapte și miere și cântându-i.

Nimfele erau niște fete foarte frumoase, înzestrate cu puteri magice, care nu îmbătrâneau niciodată. Ele s-au născut odată cu pomii, râurile, munții și lacurile. Sarcina lor era aceea de a se îngriji de natură.

Trei nimfe alcătuiau o triadă.

Naiadele erau nimfe ale apelor.

Rhea se ducea să-și vadă copilul de câte ori putea. Ea i-a povestit totul despre bunicii săi și despre ceea ce făcuse tatăl său. Zeus a crescut foarte repede și, îndată ce a fost îndeajuns de mare pentru a părăsi locul în care se născuse, s-a dus să-l vadă pe tatăl său.

— Cine ești tu? l-a întrebat Cronos pe tânărul care se uita la el de parcă ar fi vrut să-l fulgere cu privirea.

Fără a-i da vreo explicație, Zeus l-a lovit pe Cronos în burtă.

— Timpul tău s-a scurs, tată, i-a spus Zeus.

Gigantul s-a aplecat și din gura deschisă i-au ieșit pe rând bolovanul, urmat de cei cinci copii, care se făcuseră mari între timp.

Împreună cu frații și surorile lui, Zeus s-a hotărât să-l înfrunte pe Cronos.

Toți erau tineri, puternici și adunaseră multă supărare.

Cronos s-a uitat la chipurile celor șase copii ai săi, care îl priveau amenințător și a știut numaidecât că era înfrânt.

Cronos a fost alungat de pe Pământ, iar copiii săi au început să exploreze lumea înconjurătoare. Călătorind, au descoperit că fiecare dintre ei avea puterile sale ieșite din comun. Zeus, frații și surorile lui au fost primii zei.

Lui Zeus îi plăcea să se joace cu Cerul. Îi făcea plăcere să modeleze cu mâinile sale norii ce aduceau tunete și să brăzdeze cerul cu trăsnete, dându-le forme de-a dreptul uluitoare. Când fratele său Poseidon a văzut mările învolburate, a despărțit cu mâinile valurile și a descoperit că pe fundul apelor erau tot felul de ființe uluite și speriate. Sora lor Demetra și-a dat seama că era bună la grădinărit și obișnuia să-și petreacă timpul având grijă ca florile să înflorească și pomii să rodească.

Pământul însuși, Gaia, bunica zeilor, i-a privit liniștită cum își încercau puterile.

După părerea unora, Cronos este același lucru cu Chronos, care se traduce prin „timp”. Ba încă, după alții, Cronos mai există încă și stă la pândă la marginea universului, înghițind tot ce poate. Poate că este adevărat, pentru că, în cele din urmă, totul este înghițit de timp.

— Pot dormi, în sfârșit! a gândit ea. Mă pot bizui pe faptul că familia mea se va îngriji de toate. Totuși, mai era un lucru de care se cuvenea să se îngrijească.

— Le vei reda libertatea copiilor mei? l-a întrebat ea pe Zeus, povestindu-i despre ciclopul cu un singur ochi și despre frații lor cu o sută de mâini și cincizeci de capete, care erau închiși în lăuntru ei.

— Desigur că o voi face! a răspuns Zeus.

Gaia a deschis o poartă, astfel încât el să poată intra sub pământ, trebuind să coboare la mare adâncime. Împreună cu cei doi frați ai săi, Poseidon și Hades, Zeus a pornit la drum, dorind să-și elibereze unchi.

În adâncul pământului, cei trei au descoperit o lume cu totul diferită față de cea care exista la suprafață. Totul era scaldat într-o lumină stranie, nu în razele soarelui, iar acolo câmpiile erau pline de pietre scumpe, nu de flori.

— Este minunat aici, a spus Hades. Simt că aici sunt acasă. Hai să numim țărâmul acesta Lumea Subpământeană.

Și mai adânc în măruntaiele pământului se aflau peșteri negre precum păcura, în care era cald. În aceste peșteri, Zeus, Hades și Poseidon au găsit făpturile cu o sută de mâini. Monștrii aceștia s-au bucurat când au aflat că sunt liberi, dar se obișnuiseră cu traiul sub pământ și au hotărât să rămână în Lumea Subpământeană.

— Dacă așa stau lucrurile, atunci voi puteți fi paznicii acestui loc, a spus Zeus. Vom face din acest loc o temniță pentru cei care au săvârșit fapte cumplite în timpul vieții lor.

Făpturile cu o sută de mâini au fost de acord cu cele spuse de Zeus și peșterile pe care urmau să le păzească au căpătat numele de Tartar.

Apoi Zeus și frații săi au pornit în căutarea ciclopilor. Aceștia din urmă se așezaseră în preajma strălucitoarelor

Lumea Subpământeană a devenit locul în care ajungeau sufletele oamenilor după ce mureau. Sufletele acelea erau asemenea unor umbre. Lumea Subpământeană era alcătuită din mai multe ținuturi.

În vreme ce oamenii care săvârșiseră fapte rele erau trimiși în Tartar, eroii și oamenii buni ajungeau în Câmpiile Elizee, un loc minunat, în care sufletele nu mai erau apărate de griji.

